

УДК 331.01:331.6

ОПЛАТА ПРАЦІ ЯК ОСНОВНИЙ ПОКАЗНИК СТАНУ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИС.В. Кохно¹

Оплата праці економічно зайнятого населення є чи не найважливішим фактором у формуванні ринкових відносин. Розглянемо, як вона здійснюється на сучасному етапі формування ринкової економіки в Україні.

Мінімальна заробітна плата (1218 грн.) склала 44% від фактичного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб з урахуванням обов'язкових платежів (2783 грн.). Відношення мінімальної зарплати до середньої знизилася до 31,5% при рекомендованому МОП і Світовим банком рівні у 50–60%. 51% працівників отримує заробітну плату нижче 2783 грн. (ФПМ з урахуванням обов'язкових платежів). Понад 67% працівників отримують заробітну плату в розмірі нижче трьох МЗП. Середньомісячна заробітна плата працівників бюджетних галузей, зокрема освітян та медиків, є найнижчою по економіці (в освіті – 70,6% від середньої по економіці, в охороні здоров'я – 64,0%). Базовий тарифний розряд ЄТС (852 грн.) на 30% менший за мінімальну заробітну плату (1218 грн), а посадові оклади державних службовців нижчої, середньої ланок та працівників закладів соціального захисту – на рівні мінімальної заробітної плати, як за просту, некваліфіковану працю [1].

Робоча сила в Україні недооцінена в порівнянні з середньою в ЄС і Єврозоні вдвічі, а в порівнянні з Бельгією, Францією, Швецією – в 4 рази. Частка витрат на оплату праці у структурі операційних витрат з реалізованої продукції складає 6%, а у країнах Західної Європи вона сягає до 45%. МЗП дорівнює 57 \$ на місяць або 1,9 \$ на день. Межа абсолютної бідності за критерієм вартості добового споживання визначена на рівні 5 доларів США. Мінімальна зарплата в Німеччині 1473 €, Польщі 410 €, Румунії 218 €, Молдові 95 €, Україні 53 €. Реальна заробітна плата за січень-березень 2015 р. склала 79,9% порівняно з відповідним періодом минулого року (падіння на 20,1%). За 2014 р. падіння реальної зарплати становило 6,5%.

Крім того, заробітна плата не виплачується своєчасно, існує заборгованість з виплати заробітної плати. Станом на 01.05.2015 року можливо відмітити наступне:

- сума заборгованості з виплати заробітної плати становила 1495,9 млн. грн. (без врахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, Донецької та Луганської областей);
- зарплатні борги з початку року зросли на 13%;
- 1025,8 млн. грн. або 68,6% від загальної заборгованості припадає на економічно активні підприємства, з яких:
  - 22,4% або 229,8 млн. грн. борги державних підприємств;
  - 16,5 млн. грн. – за рахунок бюджетних коштів.
- кількість працівників економічно активних підприємств, яким не виплачено заробітну плату, складає 214,4 тис. осіб [1].

Отже, нині стан оплати праці в Україні є незадовільним. Необхідно терміново підвищувати рівень оплати праці, створювати престижні робочі місця, підвищувати рівень підготовки економічно активного населення, здійснювати ефективні заходи щодо зменшення відтоку кваліфікованої робочої сили.

Список літератури

1. Основні соціально-економічні показники за 2014-2015 рр.// <http://www.ukrstat.gov.ua/>

¹ студ. Кіровоградський національний технічний університет

Науковий керівник: Абащина О.В., канд. екон. наук, доц. Кіровоградський національний технічний університет